

KARI KRIIKUN BASAARISSA

klarinetilla
on monta
ääntä

Teksti: Anu Karlson
Kuvat: Kimmo Tähtinen

Kari Kriikku sai uuden musiikin herätyksen, kun joutui tekemään tuttavuutta Paavo Heinisen musiikin kanssa. Nyt mikään klarinetinsoitossa ei tunnu olevan hänelle mahdotonta ja harva asia vierastakaan. Silti Mozart soi aina yhtä lumoavasti ja aidolla soittimella, basettiklarinetilla.

Kari Kriikun kanssa on aloitettava siitä, kun nuori siilitukkainen **Esa-Pekka Salonen** oli Seinäjoen orkesterin solistina. Siitä osattiin jo silloin kohista: nyt on siellä semmoinen soittaja, että on pakko mennä konserttiin. Kari oli silloin 12-vuotias ja oli aloittanut sekä pianon että klarinetin soiton. Perhe asui kuitenkin kauempana Peräseinäjoella, joten konserteissa ei tullut kovin usein käydyksi. Eikä Karille silloin tullut mieleen, että hän jonakin päivänä yhdessä tuon siilitukan kanssa panisi Suomen musiikkielämän uuteen järjestykseen perustamalla Avanti-orkesterin.

Musiikkiopistoaikanaan Kriikku ei ollut omien sanojensa mukaan mikään tähtioppilas. Musiikki oli silti tärkeää, ja kotona oli kiva soittaa nelikätsiä vanhempien kanssa. "Mutta eihän siellä meidän kylällä moni soittanut, niin että klarinetissakin oli vähän seikkailun makua."

Klarinettiä ehdotti hänelle koulussa oma opettaja, kun hän oli ensin osoittanut taitonsa nokkahuilulla. Ensimmäisen soittimensa hän muistaa tuoksusta; kotelon avaaminen kirvoittaa heti proustilaisen miellelyhtymän. Soittokuntaan hänet otettiin, vaikka hän ei mielestään vielä paljon mitään osannut. Harjoituksissa jaksoi käydä, koska ilmapiiri oli rento ja koko touhu sellaista paineetonta harrastamista, josta on jäänyt miellyttävät muistot.

"Soittajat olivat vanhoja herroja, ainakin minun mielestäni. Ensimmäiset opit sain **Raimo Moisioilta**, joka touhuaa paikkakunnalla vieläkin samoissa hommissa."

Kiinnostus pianoon piti pintansa lukioikään asti tasaveroisena klarinetin kanssa, ja Kriikku suoritti siinä jopa silloisen IIA-kursitutkinnon. Jälkiviisaasti katsoen hän pani siihen turhankin paljon aikaa ja energiaa. "Jonkun olisi pitänyt sanoa minulle, että älä nyt tuollaisia kursseja harjoittele, vaan soita prima vistaa, kun et kuitenkaan pianistiksi rupea", hän harmittelee. "Olisin voinut säästää oppilaille vaikeitakin kappaleita. Siitä olisi ollut hyötyä."

Ypöyksiin Helsinkiin

Sitten Kari lähti sotilassoittokuntaan. "Se oli se suuri ratkaisu. Opettajani **Eino Pykälämäki** oli itse ollut soitto-oppilaana ja valmentanut jo monta soittajaa ammattiin. Jotenkin hän näki, että minussa voisi olla ainesta. Ja kun Seinäjoella liikkui näitä muusikoita, jotka saivat leipänsä soittamisesta, se kuulosti niin uskomattoman hienolta. Otin siitä vähän selvää, sain esitteitä ja innostuin."

Kasarmilla oli kova vilskke, kun Kari saapui Pohjanmaalta Helsinkiin, ensimmäistä kertaa elämässään ypöyksiin. Samaan aikaan olivat alokkaat astumassa palvelukseen.

"Ovella seisoi rynnyn kanssa vartija, jolle piti näyttää paperit ja kertoa minne oli menossa. Alkuaika oli niin kovaa, että oli vähällä etten lähtenyt takaisin. Kun tuli pienen kylän rauhasta tuollaiseen paikkaan,

se jotenkin shokeerasi. Ei se ollut ihan sellaista kuin poikakirjojen kuvauksissa sisäoppilaitoksista."

Helsingin soitto-oppilaskoulussa oppilaat olivat sikäli erikoisasemassa muihin varuskuntiin verrattuna, että heidän opetuksensa järjesti Sibelius-Akatemia. Opettajalegenda **Sven Lavela** tuli joka tiistai ja torstai karsarmille.

"Kun tulimme ruokalasta pihan poikki, siellä hän seisoi kädet puuskassa soitto-oppilaskoulun portailta ja odotti meitä, aina korrektisti puku päällä, ja kysyi että kuka on ensimmäinen. Hän kantoi oppilaistaan muutenkin huolta, että miten pojat pärjäävät."

Lavela oli vanhan ajan herrasmies, luonteeltaan lempeä, ja hänen koulunsa sopi Karille erinomaisesti. Hän ei painostanut eikä kiinnittänyt liikaa huomiota suorittamiseen. Siitä huolimatta tai juuri siksi oppilaat menivät hyvin eteenpäin. "Tunti oli kaksi kertaa viikossa ja harjoitusaikaa oli paljon. Että kyllä siinä kehittyikin jos halusi."

Siviiliin

Armeija on kuitenkin aina armeija. Vaikka soitto-oppilaat olivat villivarsoja muihin alokkaisiin verrattuna, Karilla tuli mitta täyteen, ja hän päätti pyrkiä oikeasti Sibelius-Akatemian oppilaaksi, solistiselle osastolle.

"Siinä tuli kai samaan aikaan tällaista myöhäispuberteettista uhoa, loppui sieto-

"Kun Seinäjoella liikkui näitä muusikoita, jotka saivat leipänsä soittamisesta, se kuulosti niin uskomattoman hienolta."

kyky armeijan järjestelmällisyyttä kohtaan. Vaikka kaverit olivat loistotyyppejä, ne kaikki univormut ja muut alkoivat risoa. Niin minä kävelin rehtori **Veikko Helasvuon** luo, mutta olin vähän myöhässä; silloin oli jo syksy. He olivat ensin Lavelan kanssa vastahakoisia, että ei kai nyt... Mutta minä painoin päälle, ja he olivat sitten nähtävästi puhoneet keskenään, että annetaan pojan tulla."

Pääsykokeen virkaa toimittaneessa matineassa Kriikku soitti virtuosokappaleen, Luigi Bassin muunnelmateoksen Verdin Rigoletto-oopperan teemoista. Helasvuo oli kuuntelemassa.

"Mitenkähän sekin mahtoi mennä – ainakin minua jännitti", Kriikku muistelee. "Teimme muuten juuri radionauhan, vielä oman sovituksemme tuosta samasta kappaleesta, **Markku Lepistö**, harmonikka, **Sam-po Lassila**, basso, ja minä. Olen sitä heidän

kanssaan esittänyt eri yhteyksissä."

Kriikku oli Lavelan viimeisiä oppilaita, sillä tämä oli jo jäämässä eläkkeelle. "Kerran hän sanoi minulle, että kuulepa kun minun oppilaani ovat kaikki saaneet orkesteripaikan, mutta sinä et ole. Että täytyisi ruveta käymään pruuveissa."

Niin Kriikku sitten rupesi käymään koesoi-toissa, vaikka ei oikein tiennyt, miten niihin piti valmistautua. Yhden paikan hän saikin, Joensuusta, mutta sopimus olisi tehty vain vuodeksi, jonka jälkeen olisi ollut uusi koesoitto. "Minua otti päähän, etteivät ne sen vertaa luottaneet, ja ilmoitin, että en tule."

Siihen samaan aikaan sattui paljon asioita päällekkäin. Kriikku tutustui säveltäjiin, opiskelutovereihinsa, kuten **Jouni Kaipai-seen** ja **Magnus Lindbergiin**. Hän alkoi soittaa uutta musiikkia, josta avautui aivan uusi maailma.

Heininen ja repetitiiviset elementit

Alkususäys tuli kuitenkin omalta opettajalta. "Lavela sanoi, että on olemassa tämmöinen kappale kuin **Paavo Heinisen** *Discantus* ja että minun pitäisi soittaa se. Nuotti näytti ensin oudolta, mutta siitä vain opiskeltiin, ja Heininen kävi itse luokassamme kuuntelemassa."

"Hän oli vauhdikas pitkätukkainen herra, joka tuli ja selitti nopeasti jotakin repetitiivisistä elementeistä, joista en edes tiennyt mitä ne tarkoittavat", muistelee Kriikku. "Mutta loppujen lopuksi, kun esitin sen konsertissa, siitä tuli sellainen ahaa-elämys, että hei, mikäs tämä oli – tähän oli jännää. Aukeni sellainen musiikin tekemisen uusi muoto. *Discantus* on toisaalta hyvin tiukasti, toisaalta vapaasti kirjoitettu, mutta siinä on omanlaisensa improvisatorinen vara soittajalle, se iski ja kiehtoi."

Ei siitä ollut kuin pari vuotta, kun Kriikku-kin oli vielä käynyt soitto-oppilaskaverien kanssa naureskelemassa akatemian konsertissa, jossa oli jotain uutta musiikkia. "Kun

sitä ekan kerran kuulee; kun ei siihen ole mitään suhdetta, niin sehän vain naurattaa, että mitä nuo täällä pelleilevät. Siellä me silloin tirsuttiin, mutta ei mennyt kauan, kun itse pääsin kiinni siihen musiikkiin.”

Kriikku koki, että uusi musiikki antoi soittajalle enemmän vapautta kuin perinteiden raskauttavat klassikot, ja oppi nauttimaan

”Kun ei ole mitään suhdetta uuteen musiikkiin, niin sehän vain naurattaa, että mitä nuo täällä pelleilevät.”

tästä vapaudesta. Huippuhetkiä oli Magnus Lindbergin diplomisävellyskonsertti, johon Lindberg teki Kriikulle kappaleen – väliajal-la soittavaksi.

”Että kun ihmiset ovat kuunnelleet hänen musiikkiaan salissa, niin kuin hän magnusmaiseen tapaansa selitti; kun ne tulevat tänne, niin ei päästetä niitä helpolla, vaan ollaan täällä odottamassa niitä – klarinetti kiljumassa ja kaksi isorumpua lyö täysillä kummallakin puolella aula!”

Ablauf-niminen kappale soikin siinä tilassa niin lujaa, että se käytännössä ajoi ihmiset ulos. Mutta se sai suuren suosion, ja sitä on soitettu ulkomaillakin konserttiversiona. ”Se on hyvä biisi, vaikka hän teki sen tosi nopeasti”, Kriikku kehuu. Hänellä on vielä originaalinuotti, jonka reunassa näkyy muistutus tapaamisesta säveltäjästävän kanssa muusikkojen suosimassa ravintolassa: ”Kaip. Ateljee 14.30.”

Orkesterikokemusta montusta

Kari Kriikku pääsi ”kutsumenettelyllä” oopperaorkesteriin, varaaänenjohtajan sijaiseksi. **Reijo Koskinen** lähti suorittamaan siviilipalvelusta, ja oopperaorkesterin äänenjohtaja **Tapio Löttönen** sanoi Kriikulle, että hoida sinä tätä virkaa yksi vuosi. ”Jos se olisi mennyt pruuvin kautta, ei ole ollenkaan sanottu, että olisin saanut sen. Ja se oli minulle todella tärkeää aikaa orkesterisoiton oppimisen kannalta.”

Kriikun siihenastinen orkesterikokemus oli Sibelius-Akatemian sinfoniaorkesterista, ja siellähän harjoiteltiin yhtä konserttia koko lukukausi. Nyt joutui suoraan esityksiin, ja jonkin baletin materiaali saattoi olla sellainen, että otetaan hyppy täältä tuonne, kertaus tuolta, tätä ei soiteta, ja sitten vielä transponoinnit – ilman yhtään harjoitusta.

”Sen läpikäyneenä oli jotain oppinut orkesterisoitosta. Mutta orkesteri kyllä tuki nuorta yrittäjää. Olisivat ne voineet olla ilkeitäkin.”

Oli opettavaista päästä seuraamaan erilaisia kapellimestareita: **Ulf Söderblomia**, **Okko Kamua**, **Ari Angervoa**, **Ilpo Mansnerusta**

ja **Kari Tikkaa**. Tuohon aikaan osui myös Esa-Pekka Salosen debyytti balettikapellimestarina. Hän otti peruutuskeikan ja tuli johtamaan *Cisellen*. Kriikku muistelee tuota esitystä kauhunsekaisen ihailun tuntein.

”Sehän pisti semmoiset tempot, että! Hyvältä se musiikki kuulosti, mutta siinä eivät tanssijat oikein pysyneet mukana. Kun osan musiikki loppui, tömähelivät tanssijat vielä hypyistään alas.”

Uuden musiikin herätysliike...

Uuden musiikin herätyksestä syntyi uusi, kokoonpanoltaan joustava orkesteri Avanti, johtajanaan tulieluinen **Olli Pohjola**. Kriikku myöntää, että avantilaisten alkuaikojen uho selitty osaltaan historiattomuudella: nuoret kapinalliset luulivat tekevänsä jotakin ainutlaatuista, vaikka Suomessa oli jo 1960-luvulla käyty läpi monenmoiset performanssit ja improvisaatiot ”lastenkamarikonserttien” pilkkanimellä. Mutta kulttuurielämä on usein aaltoliikettä. Oli avantgarden uuden aallon aika.

”Me koimme tekevämme jotakin tärkeää, jota muut eivät tee eivätkä ole tehneet. Samalla se oli kapinointia opiskeluputkea ja työraputkea kohtaan. Uudesta musiikista tuli meidän luonnollinen kanavamme tälle kapinalle. Se oli myös sitä aikaa, kun monet säveltäjät olivat kiinnostuneita uusista sointitehoista, että mitä kaikkea soittimesta saa ulos.”

”Harjoiteltiin isoja vaativia kappaleita, uusia teoksia ja uuden musiikin klassikoita viikkokausia. Siksi pääsimme niissä aika pitkälle.”

Kriikku muistuttaa, että kaupunginorkesterit eivät tuohon aikaan aina suhtautuneet asiallisesti uuteen musiikkiin. Milloin ei lainkaan suostuttu soittamaan, milloin soitettiin mutta pelleiltiin. ”Me otimme ne kappaleet vakavasti ja pidimme pitkiä harjoitussessioita. Mikä tahansa nykykokoonpano voisi ottaa siitä oppia – ehkä jopa Avanti itse. Harjoiteltiin isoja vaativia kappaleita, uusia teoksia ja uuden musiikin klassikoita viikkokausia. Siksi pääsimme niissä aika pitkälle.”

Performanssi ja free olivat toki myös osa Avantin juttua. Mutta Kriikku kiistää, että mukana olisi ollut tietoista ”brändäystä” tai muuta laskelmointia. ”Siihen aikaan muusikoilta puuttui kokonaan laskelmoiva ura-ajattelu.”

Kriikku on ollut Avantin taiteellinen johtaja vuodesta 1998. Avanti on hänen mielestään nyt hyvässä vedossa ja musi-

koiden motivaatio korkealla. On totta, että eri puolilla on ”avantimaistuttu”, mutta juuri siksi Avantia yhä tarvitaan: jotta olisi mistä ottaa se avantimaistuminen.

Kriikku huomauttaa, että kukaan ei tänä päivänä tee sellaisia konsertteja kuin Avanti. ”Sinfoniaorkesterit ovat liian suuria, eikä pienillä yhtyeillä ole resursseja. Me olemme valtionavun piirissä, meillä on resursseja.”

Kriikulle erityisen arvokas voimavara ovat pitkäaikaiset avantilaiset. ”On tärkeää että Avanti ei ole vain joku keikkabändi joka tekee jotain nykymusiikkia. Me teemme harvoin Helsingissäkin konsertteja, ja silloin on tarkoitus, että ne ovat aivan omanlaisiaan, meidän näköisiamme, sävähdyttäviä tapahtumia, niin kuin meillä oli Poliitiikka-konsertti ja Avantgarde-konsertti, ja tulossa on vastaavia.”

...ja vanhankin

Samana toinen puoli oli vanhojen mestariteosten kaivaminen esiin unohduksesta ja sitä myöten vanhan musiikin uusi tuleminen. Barokkimusiikin esityskäytännöt – oikein ymmärrettyinä – löydettiin uudelleen. Yksi tämän alan tärkeimmistä kokoonpanoista oli Battalia, joka syntyi tavallaan Avantista.

”Johan Avantin perustamisideologiaankin kuului, että kun meillä on vain sinfoniaorkesteriteita ja jousikvartetteja ja standardikamariorkesteriteita, niin sieltä jää soittamatta välikokoonpanojen kappaleet”, Kriikku taustoittaa. Myös yksittäiset muusikot etsivät sellaisia unohdettuja teoksia, jotka muuten jäivät soittamatta.

”Muistan kuinka Pariisin kansalliskirjastossa tutkin klarinettikappaleiden käsikirjoituksia. Jotain Schumannin Fantasiakappaleita tuodaan eteen tarjottimella, eikä niitä saa itse koskea edes silkkihansikoilla, vaan virkailija asettaa ne telineelle ja kääntää sivuakin tarvittaessa. Itse saa vain tehdä muistiinpanoja.”

Kriikku oli alusta asti Avantin ja sen sisarkokoonpanojen aktiiviklarinetisti, myöhemmin tuli mukaan muitakin. Säveltäjät, jotka olivat kuulleet häntä ja tiesivät hänen suhtautumisensa uuteen musiikkiin, innostuivat tekemään kappaleita klarinettille. **Eero Hämeenniemi** sävelsi hänelle sonaatin ensikonserttia varten.

”Silloin vain pyydettiin säveltäjältä kappale, eikä rahasta puhuttu mitään, ja säveltäjät tekivät – eipä tulisi kysymykseen nykyään. Sitten kun se kappale sieltä tuli, se oli kaksiosainen sonaatti tyypillistä Hämeenniemen sävelkieltä, klassisessa mielessä hyvinkin vaikea. Katselin sitä ja huomasin että huh, tässähän joutuu oikeisiin töihin, tämä ei olekaan mitään avantgarderevitystä, kun harjoittaa sen siihen Brahmsin sonaatin rinnalle.”

Kriikku tuli soittaneeksi ahkerasti myös **Olli Koskelinin** sooloteosta *Exalté*, joka

Siinä oli jännitystä ilmassa minullekin, uudella soittimella, mutta se oli menestys ja se on jäänyt mieleen.”

Basettiklarinetti ulottuu vain pienen terssin alemmaksi kuin tavallinen A-klarinetti, mutta se pieni ero on siinä rekisterissä Kriikun mukaan merkitsevä. Soittimen ääni ehtii siinä muuttua jo bassoklarinettimaiseksi, tai ainakin basettitorvimaiseksi. Basettitorvihan on vielä basettiklarinettiakin matalampi F-vireinen soitin, jota Mozart käytti joissakin oopperoissaan sekä *Gran partitassa*.

Uuden musiikin laboratorio

Toimii-yhtyeen perustivat aikanaan Esa-Pekka Salonen, Magnus Lindberg, **Otto Romanowski**, **Jussi Liimatainen**, **Lassi Erkkilä** ja **Anssi Karttunen**. Kriikku kutsuttiin mukaan heti *Ablaufin* jälkeen. Kun Avanti soitti uuden musiikin perusteoksia ja uutta suomalaista, Toimii oli eräänlainen laboratorio. Se saattoi ottaa jonkin musiikillisen ongelman luupin alle ja tutkia sen perin pohjin.

”Se oli vinhaa! Musiikki rakennettiin harjoitusperiodin aikana. Siten konserteista tuli yhtenäisiä kokonaisuuksia, eikä niin, että teos–aplotit–teos–aplotit. Ohjelma painettiin vasta pari tuntia ennen konserttia, koska se valmistui vasta silloin. Saattoi siellä olla jokin sävellyskin seassa ja joku käydä pokkaamassa sen jälkeen, mutta ne olivat pohjimmaltaan kokonaistaideteoksia.”

Toimii-yhtye ei ole nyt esiintynyt muutama vuoteen. Se aloitti jäähyväismaailmankiertueenkin, mutta on ehtinyt käydä vasta kahdessa maassa. Toimii on muutoin-

Vaikka musiikkielämä on ”avantimaistunut”, Avantia tarvitaan edelleen. ”Kukaan ei tänä päivänäkään tee sellaisia konsertteja kuin Avanti”, painottaa Kari Kriikku. ”Sinfoniaorkesterit ovat liian suuria, eikä pienillä yhtyeillä ole resursseja.”

nuoteista katsoen näyttää suhteellisen mahdolliselta. ”Silloin kaikki soitettiin mikä vastaan tuli. Nykyään on niin kriittinen – onko ehkä jopa laiska – ettei rupea jokaiseen. Niissä on niin hirveän iso työ.”

Mozartia basettiklarinetilla

Tällä välin Sven Lavela oli mennyt eläkkeelle, ja Kriikku oli saanut opettajakseen **Kullervo Kojon**, jonka johdolla suoritti diplomin. Näihin aikoihin hän kuuli ensimmäisen kerran puhuttavan Mozartin käyttämästä erikoisesta soittimesta, ba-

orkesterina Helsingin kamarijouset, joka oli yksi Avantin sisaryhtyeistä. **John Storgårds** oli konserttimestarina. **Seppo Heikinheimo** teki siitä Helsingin Sanomiin ison puffin, ja kirkko tuli ihan tupaten täyteen.

”Mozart alkuperäissoittimin oli in, esimerkiksi Harmoncourtin kirja oli juuri ilmestynyt suomeksi, ja se oli jonkinlainen tapaus.

”Silloin kaikki soitettiin mikä vastaan tuli.”

settiklarinetista. Hän kiinnostui siitä, ja kun hän sitten kävi **Alan Hackerin** opissa Englannissa, tämä mainitsi, että vastikään oli kuollut joku muusikko, jolla oli ollut sellainen soitin.

”Sanoin heti, että minä ostan sen. Muistan kun joku toi sen Drottningholmin teatteriin Tukholmaan ja hain sen sieltä silloisen tyttöystäväni, nykyisen vaimoni kanssa. Ruotsin-laivan hytissä sitä sitten kokeilin ensimmäisen kerran. Se sattui olemaan vielä aika hyvä soitin. Se oli tehty tavallisesta klarinetista siten, että putkea oli jatkettu ja läppiä lisätty.”

Mozartin konserton basettiklarinettiverzio esitettiin sitten ensimmäisen kerran Suomessa Helsingin Vanhassa kirkossa,

MAARIT KYTÖHÄRI

Avanti joustaa moniin erityyppisiin kokoonpanoihin. ”Humppavanti” luonnehtii toimintaansa ”absurdeiksi sukelluksiksi suomalaisten kollektiiviseen tajuntaan”. Banjoa soittavan Kriikun vieressä konserttimestaroi John Storgårds.

kin esiintynyt enimmäkseen ulkomailla ja kiertänyt monet festivaalit.

”Amerikassa herätettiin huomiota Ojai-festivaalilla. Me tehtiin normaali Toimijuttu, mutta heidän mielestään me olimme pupuorkesteri, koska meillä oli valkoiset maalarin haalarit, joissa oli huppu. Saimme aivan loistavat kritiikit Los Angeles Timesissa, paremmat kuin Pollini.”

Bisarri basaari

Kriikku on viime aikoina laajentanut ohjelmistoaan meillä vähemmän tunnettuihin musiikkikulttuureihin. Hän soittaa turkkilaista ja arabialaista musiikkia, klezmeriä ja erikoisia soittimia, kuten turkkilaista klarinetiä tai peräti banjoa. Hän huomauttaa, että ei se kaikki välttämättä kovin kaukaa tule. Suuri osa muusikoista on nuoruudessaan musisoitunut vähän siellä ja täällä.

”Varsinkin jos mennään kevyelle puolelle: on soitettu bändissä, seurakunnan piirissä kuten minä – siellähän pääsi esiin, kun soitti jotain.”

Kriikku ei halua tehdä numeroa etnisistä valloituksistaan, mutta kun hän innostuu jostakin, hän panee siihen koko sielunsa.

”En voi sanoa että olisin niissä pitkällä, mutta olen kyllä intohimoisesti kuunnellut ja harrastanut niitä. Istanbulin lomallakin tuli tosiaan ostetuksi turkkilainen klarinetti, joka muuten maksoi vähemmän kuin se laatikko, jossa sen kuljetin – taisi olla koko kaupungin ainoa kova kotelo.”

Kriikku ei voi olla ihmettelemättä turkkilaisen klarinetin taitajia, jotka ovat omassa kulttuurissaan suuria tähtiä. Pitkän putken varressa sormet eivät tunnu mitenkään riittävän. ”Se on niin kuin G-vireinen klarinetti, eikä siinä ole edes sellaisia apusysteemejä kuin bassoklarinetissa, jossa painetaan sormella tästä ja se läppä painuukin alas tuolla kauempana, vaan se pitää sormilla hoitaa. Hienoa oli päästä turkkilaisella klarinetilla **Ismo Alangon Pulu-levylle.**”

Uusimmalle omalle levylleen Kriikku keräsi erityyppisiä kappaleita, joihin oli mieltynyt, ja tilasi niihin sovituksia klarinetille, jousille ja lyöjille. Mukana on unkarilaista musiikkia, arabialaista musiikkia, klezmeriä, fadoa ja Piazzollaa. Levy sai nimen *Bizarre Bazaar*.

”Tästä minä nautin todella. Soittamisen tuntu oli siinä erilaista kuin klassisessa. Voi varioida ja leikkiä juontajaa ja joskus jopa stepata.”

Kriikun mielestä positiivinen amatööriys on musiikissa tärkeää. ”Amatöörihän tarkoittaa innokasta asian harrastajaa, jopa rakastajaa. Siinä omassa jutussa menee helposti niin kireälle, että siitä häviää se spontaani innostus. Jostakin se pitää saada.”

Uudet teokset sävyttävät

Nykyään Kari Kriikun muusikon elämään kuuluu entistä enemmän matkustamista ja solistikeikkoja ympäri maailmaa, Amerik-

kaa, Australiaa ja Uutta-Seelantia myöten. Enimmäkseen hän soittaa orkesterien solistina, joten klassinen ohjelmisto on nopeasti läpikäyty: Mozart, Weber, Crusell. Mutta Kriikun todellisia sotaratsuja ovat elävien säveltäjien teokset, joita etenkin suomalaiset eturivin säveltäjät ovat kirjoittaneet juuri hänen innoituksestaan ja joista useimmat hän on kantaesittänyt **Jukka-Pekka Sarasteen** toimiessa kapellimestarina. Niitä hän tarjoaa konsertinjärjestäjille, vaikka nämä eivät osaisi niitä kysyäkään.

”Koska olen suomalainen, minulta pyydetään usein Crusellin konserttoa, ja voinhan minä sitä silloin tällöin soittaa. Mutta olen huomannut, että vähintään yhtä suuri taiteellinen menestys tulee näillä uusilla kappaleilla, ja ne sävyttävät eri tavalla nykykuulijaa. Hakola, Lindberg, Tiensuun kaksi konserttoa, Kaipainen, Uljas Pulkkis... ne ovat joka paikassa menestyksiä. Minusta on tärkeämpää että ne tulevat kuulluiksi kuin joku klassikko joka on kumminkin kuultavissa.”

On Kriikun kevääseen silti klassikkojakin mahtunut. New Yorkin Mostly Mozart -festivaalilla hän soitti Mozartin konserton, ”joka oli aika kova paikka ja meni hyvin”. Muita muistettavia esiintymispaikkoja ovat olleet Köln WDR-orkesterin kanssa, Milanon La Scalan orkesteri Semyon Bychkovin kanssa,

”Hienoa oli päästä turkkilaisella klarinetilla Ismo Alangon Pulu-levylle.”

joka oli ”kokemus kerta kaikkiaan”. Kriikku on ollut Avantin kanssa Pietarissa, BBC:n sinfoniaorkesterin kanssa Lontoossa ja viimeksi Soulissa, missä hän soitti Lindbergin konserton. Wieniläisklassista kamarimusiikkia oli Helsinki Spring Light -festivaalilla, ja sitten alkoikin harjoittelu Avantin suvisoittoa varten Humppavantin uudella ohjelmalla, nimellä ”Hangosta Petsamoon”.

”Sitten menen kolmeksi viikoksi Uuteen Seelantiin, ja sinnekin väänsin näitä suomalaisia konserttojani mukaan. Sitten on Australian kiertue, jossa on tätä bazaar-ohjelmistoa, ja on siellä klassikkojakin, Weberin konsertto. Sitten Rotterdamin filharmonikot, Lindbergin konsertto, ja joku saksalainen orkesteri, sielläkin on Weberin konsertto. Bergenissä Lindberg, Birminghamin sinfoniaorkesteri, New Yorkin filharmonikot, Berliinin Konzerthaus-orkesteri, Saarbrücken, Oslon filharmonikot”, Kriikku luettelee ja myöntää, että tällaista vauhtia hänellä ei ole koskaan ennen ollut. Syypää on luultavasti hänen lontoolainen agenttinsa, agenttuuri Schmid, jolla on Lontoossa ja Saksassa isot toimistot. Hän on agenttiinsa ilmeisen tyytyväinen.

Kari Kriikku

- syntyi Ylistarossa 29.4.1960
- klarinetin diplomitutkinto Sibelius-Akatemiassa 1983
- Ensikonsertti 1984
- Suomen Kansallisoopperan klarinetin varaäänienjohtaja 1981–82
- Uudenkaupungin Crusell-viikon taiteellinen johtaja 1994–99
- Avanti-yhtyeen perustajajäsen ja vuodesta 1998 taiteellinen johtaja
- Toimii-yhtyeen jäsen vuodesta 1983
- Suomen Arvostelijain Liiton Kritiikin kannukset 1986
- Suomen Kulttuurirahaston palkinto 2006
- Gramex-palkinto 2008
- soittanut noin 50 suomalaisen ja muutaman ulkomaisenkin klarinettiteoksen kantaesityksen
- useita kotimaassa ja kansainvälisesti palkittuja äänitteitä

”Se ei mene niin kuin jossain muualla, että taiteilijan täytyy vain tuottaa tietty määrä rahaa vuodessa ja vielä mielellään olla easy going -tyyppi. Ne ymmärtävät mitä minä haluan tehdä ja tekevät sen eteen töitä.”

”Mutta joskus havahdun, kun katson kalenteriani, että tuonnehan täytyy nyt äkkiä ruksata loma – muuten sitä ei tule koskaan. Se elämän tahti, jota elettiin opiskelujen loppuvaiheessa ja Avantin alkuvaiheessa, ei välttämättä toimi loppuun asti.” ■